Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 50 (96) Warszawa, 10 grudnia 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

str.
Badanie rachunków rocznych 793
Potrącalność strat na przedmiotach majątkowych z dochodu osób prawnych prowadzących prawidłowe księgi handlowe 796
Wyjaśnienie w sprawie opłaty stemplowej od rachunków dotyczących przechowania 798
Orzecznictwo w przedmiocie księgowości: parafowanie ksiąg; opóźnienie w księgowaniu; czy zawarcie umowy dostawy jest zaszłością księgową? 799
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: związek gospodarczy długu ze źródłem dochodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym. . 801
Kalendarz podatkowy 803
Poradnia . . . . 803—807

MARCEL SCHEFFS
Poznań

BADANIE RACHUNKÓW ROCZNYCH

(według ustaw poszczególnych państw)

Z ośmiu tematów opracowanych na V Międzynarodowy Kongres Rewidentów i Powierników (IX.1938) w Berlinie (1. sprawy zawodowe, 2. organizacja przedsiębiorstwa, 3. rewizja bilansu, 4. prawo akcyjne, 5. rewizja koncernów, 6. rewizja podatków, 7. inne rewizje, 8. kalkulacja i kontrola cen) najwięcej wzbudził zainteresowania, najszerzej był komentowany i najwięcej ożywioną wywołał dyskusję temat: *rewizja bilansu wzgl. rewizja zamknięcia rocznego* (Abschlussprüfung). Na

ten temat również Polska zgłosiła swój referat *). Generalnym referentem, który z 8-miu referatów różnych krajów opracował ogólny przegląd porównawczy był prof. dr Schmaltz z Halle, głośny w literaturze i nauce niemieckiej znakomity znawca przedmiotu.

Ustawowo uregulowany obowiązek rocznej rewizji istnieje w *Anglii* (od 1907 r.), *Danii* (1917), *Polsce* (1928), *Niemczech* (1931) i *Norwegii* (1931). Wszędzie mowa o rewizji księgowości, bilansu i rachunku strat i zysków, natomiast sprawozdanie nie wszędzie podlega rewizji. Ustawowego obowiązku rewizji nie mają *Holandia i Węgry*, jakkolwiek tu i tam przewidziane są rewizje zwyczajowe albo też statutem określone.

W odrębny sposób potraktowano ten przedmiot w *Italii*, gdzie również ustawą uregulowana jest sprawa obowiązkowej (nie tylko rocznej) rewizji, ale to w ten sposób, że obowiązki te wykonują członkowie rady nadzorczej. — Mianowicie wśród trzech członków rady musi co najmniej jeden być oficjalnym księgowym-rewidentem; wśród pięciu członków rady muszą być co najmniej dwaj wybrani z listy oficjalnych księgowych rewidentów. Oprócz ogólnego nadzoru nad interesami przedsiębiorstwa mają ci rewidenci z łona rady nadzorczej obowiązek ustalania *formy* (normalizacji) bilansu, badania *co miesiąc* zapasów papierów wartościowych, depozytów i kaucji, dalej *co kwartał* — księgowości, oraz najmniej w odstępach kwartalnych—zapasów kasowych, wreszcie *co rok* — bilansu i sprawozdania. Poza tym mają ci rewidenci czuwać nad dopełnieniem ustaw i uchwał walnych zgromadzeń itp.

Szwecja posiada specjalne prawo o księgowości (1929). Poza tym obowiązuje tam ustawowa rewizja wszystkich czynności zarządu połączonych z prowadzeniem interesów przedsiębiorstwa.

Skoro *zadaniem rewidenta* jest zbadać cały obrót interesów przedsiębiorstwa od początku do końca roku i sprawdzić buchalteryjne ujęcia tych interesów, jeżeli ma poddać rewizji prawidłowe przedstawienie ich stanu w bilansie i ich wyników w rachunku strat i zysków, natenczas nie może on pominąć ogólnego wrażenia ze sposobu prowadzenia przedsiębiorstwa, ponieważ wyraża się to mniej lub więcej w całokształtcie cyfr księgowości.

Dlatego też *holenderski* referent słusznie powiada: „Wyraźny obraz zarządzania przedsiębiorstwem, który wynikać ma z rachunków rocznych, wymaga, aby rewizor wyrobił sobie sąd o sposobie tego zarządzania. To tym więcej jest konieczne, ponieważ sposób prowadzenia interesów uwydatnia się w wynikach gospodarczych... Minęły te czasy, kiedy rewident mógł się ograniczyć do stwierdzenia zgodności pomiędzy zamknięciem rocznym, księgowością i dowodami...“.

Również *przepisy polskie* wymagają badania bilansu, rachunku strat i zysków oraz sprawozdania rocznego nie tylko pod względem zgodności z księgami i dokumentami, ale również pod względem istotnego stanu majątku i interesów (KH, art. 376). Polskie przepisy też nie przewidują specjalnie kontroli przebiegu poszczególnych interesów, gdyż to należy głównie do zadań rady nadzorczej, która ma obowiązek wyko-

*) M. Scheffs: Bilanz u. Rewision lt. polnischen Gesetzen und Verordnungen.

nywać stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich gałęziach przedsiębiorstwa.

W różnych krajach różne też są *przepisy co do badania rachunków rocznych.* Niektóre ograniczają się tylko do przepisów bilansowych, inne znowu nic nie mówią o sprawozdaniach rocznych, tylko nieliczne poza Polską wyczerpują wszystkie przedmioty zamknięcia rocznego tj. bilans, rachunek strat i zysków oraz sprawozdanie. Mamy też w Polsce najdalej idące wymagania co do wykazania szczegółów rachunku strat i zysków, które nawet dalej są posunięte niż niemieckie przepisy. Dotyczy to ustawy specjalnej o „zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych" (1933/34), gdzie zawarte są szczegółowe schematy bilansu i rachunku strat i zysków wyliczające rodzaje pozycyj, jakie wykazać należy w bilansie oraz w rachunku strat i zysków.

Zadaniem rewidenta jest nie tylko badanie kont lub publikowanego rachunku strat i zysków, ale w danym razie ma on przeprowadzić pewnego rodzaju analizę poszczególnych kont wynikowych i wywnioskować, jaki jest istotny wynik normalnych obrotów oraz co przyczyniło się do nadzwyczajnych zysków lub strat z transakcyj, pochodzących z poza zwyczajnego obrotu interesów.

Poza księgowością, bilansem i rachunkiem strat i zysków, zakończeniem i pewnego rodzaju reasumcją rachunków rocznych. ich objaśnieniem i uzupełnieniem jest *sprawozdanie* roczne. Sprawozdanie takie dzieli się na dwie zasadnicze części: a) ogólne położenie przedsiębiorstwa, b) objaśnienia. Pierwsza część zawiera krótki szkic ogólnych gospodarczych stosunków w kraju. Na tle tych stosunków daje się zarys położenia gospodarczego przedsiębiorstwa, jego rozwoju i poparcie materiałem statystycznym. Druga część sprawozdania zajmuje się już ściślej samym przedsiębiorstwem, rozpatruje zamknięcie rachunków rocznych, objaśnia ważniejsze zmiany w porównaniu z poprzednimi latami, uzasadnia obroty i zyski wzgl. usprawiedliwia niedobory, zwraca uwagę na szczególnie uderzające pozycje bilansowe i uzupełnia wiadomości, które nie są objęte cyframi bilansu lub rachunku strat i zysków.

Sprawozdanie roczne jest poza bilansem i rachunkiem strat i zysków niezwykle ważnym środkiem rozpoznawczym i orientacyjnym w ocenie stanu i rozwoju interesów przedsiębiorstwa, tym więcej ważnym im większego dotyczy przedsiębiorstwa.

Śledząc referaty poszczególnych krajów co do tej kwestii zauważa się, że tylko *Polska* i *Niemcy* wykazują *ścisłe przepisy prawne co do szczegółów,* jakie sprawozdanie roczne ma zawierać. Poza tym, zdaje się, że tylko w Polsce, Niemczech i Szwecji istnieje prawny obowiązek badania *rocznego sprawozdania zarządu.* Natomiast w Norwegii istnieją dość daleko idące przepisy (1931), określające szczegóły, jakie rewident ma zareferować walnemu zgromadzeniu akcjonariuszów. W *Holandii,* która nie ma ustawowego obowiązku rewizji, zleceniodawca wyznacza rewidentowi szczegóły sprawozdania, które ma stanowić dla zarządu pewne pożyteczne doświadczenia. W końcu jedynie w Polsce i w Niemczech istnieje wyraźny obowiązek rewidenta, aby w swym raporcie potwierdził oprócz prawidłowości bilansu i rachunku strat i zy-

sków również prawdziwość sprawozdania zarządu i zgodność jego z faktycznym stanem rzeczy.

Ta tylko zachodzi zasadnicza różnica, że w Polsce niestety od 10-ciu lat napróżno czekamy i bez skutku ubiegamy się o wprowadzenie w życie instytucji księgowych-rewidentów względnie o wydanie zapowiedzianego w r. 1928 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, które ma określić „kwalifikacje biegłych rewidentów, ich prawa i obowiązki" w myśl obecnego art. 376 KH *).

*) Przepis ten ma brzmienie następujące: „§ 1 Każda spółka akcyjna powinna corocznie poddać bilans, rachunek zysków i strat, tudzież sprawozdanie, sporządzone przez zarząd, badaniu przez biegłych rewidentów zarówno pod względem ich zgodności z księgami i dokumentami, jako też faktycznym stanem majątku i interesów spółki. Biegłych wyznaczy sąd rejestrowy. § 2 Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu określi kwalifikacje biegłych rewidentów, ich prawa i obowiązki".

A. WEBER
Adwokat

POTRĄCALNOŚĆ STRAT NA PRZEDMIOTACH MAJĄTKOWYCH Z DOCHODU OSÓB PRAWNYCH, PROWADZĄCYCH PRAWIDŁOWE KSIĘGI HANDLOWE

W okólniku z dn. 12 listopada 1938 r. LDV 2808/2/38 (OBP, 1938, nr 49, str. 785) Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że *„również straty na udziałach w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością podlegają potrąceniu z dochodów osób prawnych opodatkowanych na podstawie art. 21 ustawy o państwowym pod. doch."*.

W tym okólniku Ministerstwo nawiązuje do ustępu ostatniego okólnika z 3 marca 1931, LDV 1219/2/31. W tym ostatnim Ministerstwo stwierdza, że papiery wartościowo, będące w posiadaniu przedsiębiorstw, nie prowadzących handlu tymi papierami, nie są towarem, lecz jego majątkiem nieprzeznaczonym do obrotu, jednakże uznaje, że u osób prawnych, dla których podstawą opodatkowania jest zysk bilansowy (art. 21 ustawy o pod. doch.), straty, poniesione przy realizacji papierów lub wynikające z książkowego obniżenia ich wartości, są potrącalne.

To stanowisko Ministerstwa jest konsekwencją jego zasadniczego poglądu, że *wszelkie straty, poniesione przez osoby prawne przy sprzedaży przedmiotów majątkowych, należy traktować jako pozycje potrącalne przy wyprowadzaniu dochodu podatkowego* (okólnik Min. Skarbu z 26.11 1928 LDV 4882/2/28).

Omawiany okólnik z dn. 12 listopada 1938 jest również zastoso-

waniem przez Ministerstwo tej ogólnej zasady do konkretnego przypadku — strat na udziałach posiadanych w spółkach z ogr. odp.

Tymczasem Najwyższy Trybunał Administracyjny zajmuje w omawianej kwestii, niemniej konsekwentnie, stanowisko *wręcz przeciwne.*

Uznając jako zasadę ogólną, że przy opodatkowaniu w myśl art. 21 ustawy o pod. doch. należy (zgodnie z brzmieniem tego przepisu) stosować art. 8 p. 6tej ustawy, *nie dopuszcza Trybunał potrącenia z dochodu osób prawnych strat na majątku, „związanych nie z osiągnięciem dochodu, lecz ze źródłem dochodu, czyli majątkiem dającym przychód"* (l. rej. 2547/26 i 494/27). Z tej zasady wyprowadza NTA wniosek, że w szczególności „uskutecznione w bilansie spółki akcyjnej lub spółki z ogr. odp. choćby prawidłowo odpisy na straty w udziałach w obcym przedbiorstwie (chodziło o straty na akcjach) winny być doliczone do zysku bilansowego spółki wobec przepisów art. 8 p. 6 ustawy o pod. doch. *)" (24.3.1933, l. rej. 9379/31, OPA 1934 p. 523).

W krytycznej glosie do tego ostatniego wyroku prof. Tomasz Lulek udowadnia, że z art. 8 nie wynika bynajmniej niedopuszczalność potrącenia czy to u osób fizycznych, czy też prawnych strat na majątku zarobkowym, służącym do osiągnięcia dochodu, choćby nawet wynikły one nie na skutek eksploatacji źródła dochodu, lecz z innych przyczyn. Potrącalność tych strat uzasadnia bowiem art. 6 ustawy o pod. doch., który pozwala na zmniejszenie dochodu podatkowego o straty w przedmiotach, podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu, bez względu na przyczynę i charakter tych strat. Również odpisy na amortyzację (zużycie) przedmiotów majątkowych nie są uzależnione od przyczyny zużycia. Art. 8 nie jest — zdaniem prof. Lulka — ograniczeniem zasad, wyłuszczonych w art. 6, gdyż „zawiera we wszystkich punktach tylko negatywne oświetlenie pozytywnych przepisów art. 6, ale żadnego z nich nie uchyla, ani nie ogranicza". Podobnie jak ograniczenia, zawarte w art. 8 p. 1 do 5 nie mają nic wspólnego z wydatkami i stratami. o których mowa w art. 6, tak również przez wydatki i straty, „nie związane z osiągnięciem dochodu" (art. 8 p. 6) należy rozumieć tego rodzaju uszczuplenie majątku, które w ogóle nie mieści się w granicach potrąceń z art. 6, jak np. koszty leczenia, podarunki, wzgl. straty w majątku prywatnym, sumy przegrane itp. Natomiast straty w majątku zarobkowym wykazują wymagany w art. 8 p. 6 związek z osiągnięciem dochodu, ażeby bowiem mieć dochód z fabryki, akcyj lub udziałów, podatnik musi nabyć i posiadać te przedmioty jako źródła dochodu, a przez to narazić się na ewentualną stratę.

Rozstrzygnięcie pytania, czy w każdym przypadku, a więc również u osób fizycznych straty na przedmiotach majątkowych, wchodzących w skład przedsiębiorstwa, podlegają potrąceniu z dochodu, przekracza ramy niniejszych uwag, które pragniemy ograniczyć do zagadnienia będącego przedmiotem okólnika z 12.11.1938.

O ile chodzi o osoby prawne, o których mowa w art. 21 ustawy, stanowisko Ministerstwa jest logiczną konsekwencją przyjętej zarówno przez Trybunał jak i władze skarbowe zasady, że do tych osób nie znaj-

*) „Z przychodów... nie mogą być potrącone... 6) inne wydatki i straty nie związane z osiągnięciem dochodu".

duje zastosowania art. 7, jako pominięty w art. 21, wobec czego *za dochód osoby prawnej uważa się m. in. również zyski, osiągnięte przez nią przy realizacji przedmiotów majątkowych* (por. mój artykuł w OBP, 1938 nr 3). *Nie jest bowiem w zgodzie ani z logiką, ani z wymogami słuszności wręcz sprzeczne traktowanie pod względem podatkowym zasadniczo analogicznych zjawisk gospodarczych (zysk i strata na przedmiotach majątkowych są to zmiany wartości substancji majątku).*

Jeżeli nabycie przedmiotu majątkowego (w szczególności udziałów w obcym przedsiębiorstwie) może zmierzać do osiągnięcia zysku podatkowego wskutek wzrostu jego wartości, jeżeli zatem źródło *dochodu* osoby prawnej stanowić może *sama fluktuacja cen* bez potrzeby eksploatacji majątku, to również *strata,* która powstaje wskutek niekorzystnej zmiany wartości przedmiotów majątkowych, jest stratą potrącalną.

U osób prawnych (art. 21) następuje w ten sposób zrównanie ze stanowiska ustawy o pod. doch. wszelkich przedmiotów majątkowych z towarem, stanowiącym przedmiot obrotu. *Jak wzrost wartości stanowi w obu przypadkach dochód podatkowy, tak też spadek wartości zmniejszać musi ten dochód.*

Należy zatem w konkluzji stwierdzić, że *stanowisko Ministerstwa, przeciwstawiające się judykaturze NTA jest słuszne* — przynajmniej tak długo, dopóki nie ulegnie zmianie stanowisko judykatury NTA i praktyka władz podatkowych w kwestii stosowania do osób prawnych przepisów art. 7 ustawy o pod. doch.

Jeśli według tej judykatury i praktyki art. 7 ustawy o pod. doch. nie ma zastosowania do osób prawnych opodatkowanych wg. art. 21 tej ustawy, jeśli więc wszelki wzrost majątku nawet nie mający charakteru dochodu jest dla nich dochodem podatkowym, to i wszelka strata winna zmniejszać dochód podatkowy.

WYJAŚNIENIE W SPRAWIE OPŁATY STEMPLOWEJ OD RACHUNKÓW DOTYCZĄCYCH PRZECHOWANIA

W związku z naszą odpowiedzią dla I. S. w numerze 46 za rb. (str. 742—3 nr odpowiedzi 655) na życzenie jednego z naszych Czytelników wyjaśniamy dodatkowo.

Art. 95 ustawy o opłatach stemplowych (DURP, 1935, poz. 404) ma następujące brzmienie:

> Pismo, stwierdzające umowę o przechowanie rzeczy ruchomych przez osobę, trudniącą się zawodowo przechowywaniem rzeczy cudzych (świadectwo depozytowe, składowy dowód posiadania itp.) podlega opłacie: a) w wysokości 0,02% od nominalnej wartości papierów wartościowych, przyjętych na przechowanie; b) w wysokości 1 zł w razie przyjęcia na przechowanie innych rzeczy ruchomych.

Okoliczność, że osoba oddająca na przechowanie zawarła umowę w zakresie swego przedsiębiorstwa—jest bez znaczenia, jeśli chodzi o przechowanie. Uzasadniliśmy to w powołanej wyżej odpowiedzi dla I. S.

Zgadzamy się z naszym Czytelnikiem, że przy stoswaniu ustawy o opłatach stemplowych należy rozróżniać między „pismem **stwierdzającym umowę"** a „pismem **stwierdzającym wykonanie** umowy" i że cytowany art. 95 stosuje się tylko do **„pism stwierdzających umowę"** o przechowanie.

Nie możemy natomiast zgodzić się z poglądem, który uważamy za **bezwzględnie mylny, że samo nazwanie pisma „rachunkiem" kwalifikuje dane pismo jako „pismo stwierdzające wykonanie umowy".** Jest rzeczą jasną, że decyduje nie nazwa, lecz treść pisma.

Według art. 630 KH „przez umowę składu kupiec (przedsiębiorca składowy) zobowiązuje się do przechowania oddanych mu rzeczy ruchomych". W myśl art. 523 KZ, „przez umowę o przechowanie przechowawca zobowiązuje się czuwać przez czas oznaczony lub nieoznaczony nad zachowaniem w stanie niepogorszonym rzeczy ruchomej, oddanej na przechowanie". **Jeżeli pismo zawiera wszystkie elementy tej umowy,** tj. a) oznaczenie osoby przedsiębiorcy składowego, b) oznaczenie rzeczy przyjętej na przechowanie i c) zobowiązanie do przechowywania (wyraźne lub dorozumiane) — mamy do czynienia z pismem „stwierdzającym umowę o przechowanie rzeczy ruchomych", które **podlega opłacie według art. 95 u. o. s. — nawet jeśli jest nazwane przez osobę na skład biorącą — „rachunkiem".**

Jeśli „rachunek" tych **wszystkich** elementów nie zawiera, np. ma treść następującą: „Wielmożny... Rachunek. Składowe od dnia... do dnia... à zł... miesięcznie — ...zł" — mamy do czynienia z pismem stwierdzającym wykonanie umowy o przechowanie, wolne od opłaty. **Jeśli natomiast „rachunek" zawiera ponadto specyfikacje rzeczy przyjętych na przechowanie** mamy do czynienia z pismem stwierdzającym umowę o przechowanie, podlegającym opłacie stemplowej według art. 95 u. o. s. W tym sensie należy rozumieć naszą odpowiedź nr 655, w którym mowa o „rachunku... przy przyjęciu towarów na skład", a więc **wymieniającym towar** przyjęty do przechowania.

Nasze stanowisko jest zgodne z wykładnią znawcy przedmiotu Achillesa Rosenkranza. Pisze on w swoim komentarzu (Warszawa, 1933, str. 549, uw. 11): „Pismo przedsiębiorstwa składu futer, stwierdzające: 1) przyjęcie futra na przechowanie, 2) uiszczenie należności za przechowanie oraz za reparację futra, 3) uiszczenie należności za ubezpieczenie futra — podlega opłacie w wysokości 1 zł, przewidzianej w art. 95"...

i.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

134.

PARAFOWANIE KSIĄG. OPÓŹNIENIE W KSIĘGOWANIU. CZY ZAWARCIE UMOWY DOSTAWY JEST ZASZŁOŚCIĄ KSIĘGOWĄ?

Z dniem wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie prowadzenia, badania i oceny ksiąg handlowych dla celów państwowego podatku przemysłowego (DURP 1932, poz. 412), tj. z dniem 18 maja 1932 r. stało

się zbędne parafowanie ksiąg jako warunek uznania ich za prawidłowe w rozumieniu ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Uznając opóźnienie w księgowaniu za usprawiedliwione konkretnymi okolicznościami, władza nie przekracza granic swobodnej oceny.

W myśl zasad księgowości kupiec zapisuje do ksiąg te czynności handlowe, na skutek których następuje zmiana składników jego przedsiębiorstwa. Przez zawarcie umowy w przedmiocie dostawy towaru, w szczególności — umowy giełdowej stwierdzonej kartą umowy sporządzoną przez maklera przysięgłego giełdy, nie następuje na razie żadna zmiana składników majątkowych przedsiębiorstwa. Wpisaniu do ksiąg podlegają dopiero te czynności handlowe, które w wykonaniu zawartej umowy zostały podjęte.

NTA, 19 września 1938, l. rej. 3629/36.

Z uzasadnienia. Władysław T. złożył zeznanie o obrocie z 15 lutego 1934 r. z przedsiębiorstwa młyna w Radomiu za rok 1933, w którym podał obrót na 383155,45 zł, z czego 9090,20 zł według 2% stawki, a 374065,25 według 1% stawki podatkowej, w aneksie zaś do zeznania podał sumę 705549,54 zł jako wolną od opodatkowania na zasadzie art. 3 p. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym; na poparcie podanego obrotu powołał się na księgi handlowe. Władza wymiarowa uznała księgi za nieprawidłowe oraz ustaliła obrót na 1099000 zł, z czego 374000 zł według 1%, a 725000 zł według 2% stawki podatkowej. Na skutek wniesionego odwołania Komisja Odwoławcza w pełnym składzie orzeczeniem z 26 maja 1936 uznała księgi za prawidłowe i wymierzyła podatek od obrotu i według stawek, podanych w zeznaniu. Na to orzeczenie wniósł przewodniczący Komisji skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Władza pozwana wniosła odpowiedź na skargę, natomiast osoba przypozwana tj. właściciel opodatkowanego przedsiębiorstwa Władysław T. odpowiedzi nie wniosła. Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Skarga zarzuca, 1) że księgi nie były poświadczone w terminach, przewidzianych w kodeksie handlowym, 2) że dnia 29 grudnia 1933 wydano firmie „P.” 12 worków mąki, a w księgach uwidoczniono tę transakcję dopiero w dniu wpływu gotówki, w kwocie 208,80 zł dnia 3 stycznia 1934, 3) że transakcja giełdowa, zawarta z firmą H. F. na 4450 zł, zaksięgowana została w kwocie 3872 zł bez zaksięgowania prowizji, wypłaconej pośrednikowi.

ad 1) *W roku podatkowym 1933 obowiązywało już rozporządzenie Ministra Skarbu z 13 kwietnia 1932 poz. 412 Dz. Ust,, wydane na podstawie art. 76 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, które nie przewiduje obowiązku parafowania ksiąg handlowych.* Brak więc tej parafy nie uzasadnia uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe w rozumieniu ustawy o państwowym podatku przemysłowym (por. wyrok NTA z 4 kwietnia 1936 l. rej. 2448/36 Z. W. Nr 1192/S).

ad 2) Skarga powołuje się na protokół z 12 grudnia 1934. Otóż w tym protokóle wyjaśnił przedsiębiorca, że w wypadku zawarcia transakcji gotówkowej kasa przesyła do magazynu asygnatę z napisem „zapłacono” i że na podstawie takiej asygnaty zostaje towar wydany. Jeśli atoli odbiorcy braknie gotówki, a jest znany, to asygnatę zaopatruje się napisem „pokredytowano” i na tej podstawie wydaje się towar. W razie niewniesienia do kasy gotówki do następnego dnia transakcję wpisuje się w tym dniu do ksiąg jako kredytową. Z tych ustaleń protokółu skarga nie wysnuwa żadnych niekorzystnych wniosków o księgowości przedsiębiorstwa, wobec czego Trybunał uznaje, że nie było i nie ma sporu między Komisją Odwoławczą a jej przewodniczącym co do tego, że *nie narusza zasad prawidłowej księgowości fakt, iż wydanie towaru, które nastąpiło jednego dnia,*

zostaje wpisane do ksiąg dopiero następnego dnia razem z zapłatą gotówki. Niekorzystny wniosek dla prawidłowości ksiąg wysnuwa skarga dopiero z faktu zaksięgowania jednej transakcji, zawartej z firmą „P." w przedmiocie kupna 12 worków mąki za 208,80 zł, które według wymienionego protokółu polegało na tym, że 28 grudnia 1933 buchalteria wystawiła do kasy asygnatę na 34,80 zł, a 29 grudnia 1933 asygnatę na 174 zł, że towar wydano dnia 29 grudnia 1933 oraz że gotówkę w sumie 208,80 zł wpisano do ksiąg dopiero dnia 3 stycznia 1934. Opóźnienie wyjaśnił przedsiębiorca tym, że w dniach 30 i 31 grudnia 1933 oraz 1 stycznia 1934 zachodziły święta. Jako sporna między skarżącym a Komisją Odwoławczą przedstawia się więc tylko kwestia, że *transakcja wpisana została do ksiąg nie dnia 30 grudnia, ale dopiero dnia 3 stycznia 1934. Jeśli atoli władza pozwana, mając na względzie okoliczności sprawy, uznała to opóźnienie za usprawiedliwione,* to z uwagi na płaszczyznę sporu Trybunał nie dopatrzył się w tym przekroczenia granic swobodnego uznania.

ad 3) *Według karty umowy Nr 2843 z 31 października 1933, sporządzonej przez maklera przysięgłego giełdy zbożowo towarowej w Lublinie, T. sprzedał H. F. 20000 kg mąki w cenie po 22,25 zł za 100 kg z terminem dostawy miesięcznym.* Skarga twierdzi, że umowa to powinna była być zapisana w księgach na sumę 4450 zł. a później w miarę dokonywania operacyj handlowych ewentualnie stornowana. Ten pogląd jest jednak mylny. *W myśl zasad buchalterii kupiec zapisuje bowiem do ksiąg te czynności handlowe, na skutek których następuje zmiana składników jego przedsiębiorstwa,* a więc np. wydany zostaje towar, a wpływa gotówka. *Przez zawarcie zaś umowy w przedmiocie dostawy towaru nie następuje na razie żadna zmiana składników majątkowych przedsiębiorstwa. Wpisaniu do ksiąg ulegały więc dopiero te czynności handlowe, które w wykonaniu zawartej umowy zostały podjęte.* Z protokółu z 12 grudnia 1934 wynika, że umowa giełdowa wykonana została w stosunku do F. tylko częściowo, a mianowicie przez dostarczenie (według zapisów w księgach T.) 4 listopada 1933 — 125 worków, tj. 10000 kg. mąki, a dnia 18 listopada 1933 — 95 worków tj. 7600 kg mąki...

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

85.

ZWIĄZEK GOSPODARCZY DŁUGU ZE ŹRÓDŁEM DOCHODU W ROZUMIENIU USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM.

Władza może kwestionować istnienie związku gospodarczego w rozumieniu art. 10 ustęp przedostatni ustawy o podatku dochodowym, jeśli stosunki gospodarcze płatnika dowodzą, że w danym okresie zaciągnięcie pożyczki na cele gospodarcze dotyczącego źródła dochodu były oczywiście zbędne (teza).

NTA, 6 kwietnia 1938, l. rej. 4607/36.

Z uzasadnienia. Przy wymiarze skarżącej podatku dochodowego na r. 1932 doliczyła Komisja Szacunkowa do podstawy wymiaru kwotę zł. 3.004, wydaną na *odsetki od pożyczki bankowej,* a to z powodu jej nieudokumentowania. W odwołaniu zarzuciła skarżąca, że odsetki te stanowią pozycję odliczalną, jako *odsetki od pożyczki hipotecznie zabezpieczonej na majątku Zabłudów.* Władza pozwana odrzuciła odwołanie i zarządziła wymiar uzupełniający w myśl art. 73 ust. 3 ustawy o

podatku dochodowym, wychodząc między innymi z założenia, że pożyczka hipoteczna zaciągnięta została wprawdzie na zapłatę podatku dochodowego, że jednak skarżąca dysponowała znacznymi środkami pieniężnymi, którymi była w możności podatek ten pokryć, a środki te ulokowała częściowo w nieruchomościach za granicą zakupionych, a częściowo je zużyła na darowizny dla członków rodziny — że więc w tym stanie rzeczy pożyczka nie stoi w związku gospodarczym ze źródłami dochodu, podlegającymi opodatkowaniu. Ponieważ odsetki faktycznie wynosiły wyższą kwotę niż doliczona przy wymiarze, zarządzono wymiar uzupełniający.

Na zarzuty skargi rozważył NTA, co następuje:

Pod względem prawnym wychodzi skarga z założenia, iż prawo płatnika do odliczenia odsetek jest w myśl art. 10 p. 1 ustawy o podatku dochodowym prawem kategorycznym, a stwierdza to okólnik ministerialny z 29 maja 1934 r. LDV 20383/2/34, nakazujący odliczać odsetki od długów „zaciągniętych na spłatę zaległości podatkowych". Założenie to jest o tyle nietrafne, że *prawo odliczenia odsetek zależne jest w myśl art. 10 od istnienia związku „gospodarczego" między zaciągniętym długiem a obciążonym nim źródłem dochodu,* a więc związku wychodzącego poza zwyczajny związek formalnoprawny, objawiający się w ciążeniu na źródle dochodu jakiegoś wydatku z mogących tu w grę wchodzić kategorii. *Związek taki oczywiście w regule istnieje, gdy dług jest zaciągnięty, np. w celu pokrycia zaległości podatkowych, niemniej jednak może on być uznany za nieistniejący, jeśli stan faktyczny jest tego rodzaju, iż płatnik dysponuje potrzebną gotówką na zapłatę podatków, lecz gotówkę tę zużywa na cele nie związane ze źródłami dochodu, podlegającymi opodatkowaniu w Polsce, a wynikły stąd brak środków obrotowych pokrywa pożyczką.* Przy takim stanie faktycznym może władza skarbowa zasadnie przyjąć, że pożyczka mimo, że faktycznie wpływająca z niej gotówka została użyta na cele związane ze źródłem dochodu, nie jest z tym źródłem gospodarczo związana, gdyż w normalnym trybie gospodarstwa podatki pokrywane są z wpływów płynących ze źródła dochodu na równi z innymi kosztami osiągnięcia dochodu, a dopiero czysta nadwyżka ponad koszty osiągnięcia dochodu łącznie ze związanymi ze źródłem dochodu lub samym dochodem ciężarami publicznymi oraz ponad wydatki osobiste właściciela, połączone z jego normalnym utrzymaniem na odpowiedniej stopie życiowej, stanowi przedmiot swobodnej dyspozycji właściciela źródła dochodu i bywa używana na cele nie związane z tym źródłem. Inny tryb gospodarczy jest oczywiście możliwy i dopuszczalny, nie może on jednak zmienić zakresu obowiązku podatkowego płatnika. Pod względem prawnym więc zaskarżona decyzja znajduje pełne oparcie w przepisie art. 10 ustawy o podatku dochodowym.

Zarzut drugi skargi, dotyczący wadliwego zdaniem skarżącej sposobu ustalenia, iż skarżąca dysponowała dostatecznymi środkami na zapłacenie w terminie podatku i że ulokowała te środki za granicą względnie zużyła je na darowizny — nie jest w stanie akt uzasadniony. Władza oparła się na stwierdzeniach faktycznych protokółu badania ksiąg gospodarczych oraz na własnych wyjaśnieniach skarżącej, w których sposób zużycia osiągniętego w poprzednich latach dochodu w sumie 280.118 dol. 50 ct. został szczegółowo przedstawiony i nawet poparty dowodami. Kwestia ta zresztą była przedmiotem wezwania do wyjaśnienia wątpliwości z 14 października 1932, na które w tym punkcie skarżąca nie odpowiedziała. Władza więc zasadnie oparła się na przepisie art. 63 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25. DURP) i ustaliła stan faktyczny zgodnie z danymi, jakimi rozporządzała (protokółem badania ksiąg i wyjaśnieniami skarżącej).

Z tych powodów NTA oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

KALENDARZ PODATKOWY

W grudniu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 grudnia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 30 listopada 1938 r.

Do 7 grudnia 1938 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w listopadzie 1938 r.

Do 20 grudnia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni grudnia 1938 r.

Do 25 grudnia 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu listopadzie 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 31 grudnia 1938 r. — świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne na rok 1939.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w grudniu 1938 r, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w grudniu 1938 r.

PORADNIA

691. *M. S. Suwałki.*

1. W myśl § 26 ust. 2 rozporz. wyk. do ustawy o pod. przem. „**w przedsiębiorstwach ekspedycyjnych nie wyłącza się z podstaw opodatkowania wszelkich wydatków i kosztów,** bez względu na ich rodzaj, jak np. koszty przewozu obcymi środkami przewozowymi... itp., jeżeli umowa o ekspedycję lub spedycję opiewa **na ryczałt wynagrodzenia,** tzn. bez obowiązku wyliczenia się wobec zleceniodawcy z wysokości faktycznie poniesionych wydatków i kosztów". Jak wyjaśnia wyrok NTA z 4.6.1935 l. rej. 7734/33 (OBP, 1937, str. 134), dla udowodnienia istnienia powyższego warunku wyłączenia należy charakter wyłożonych kosztów wykazać umowami oraz składanymi klientom rachunkami, w których **są wyspecyfikowane poszczególne kwoty.** — Jedynie w wypadku **ładunków zbiorowych** wyłącza się z urzędu koszty przewozu cudzymi środkami przewozowymi, poniesione na rachunek klienta, **gdy umowa o ekspedycję opiewa na ryczałt wynagrodzenia,** a to zgodnie z okólnikiem Min. Sk. z 3.7.1936 r. LDV 38008/4/36 (OBP, 1937, str. 135), pod warunkiem spełnienia wszystkich warunków, w tym okólniku wymaganych (m. in. pod warunkiem otworzenia w ks. handl. **odrębnego rachunku przesyłek zbiorowych,** przedstawienia wykazu poszczególnych przesyłek itp.). Przypuszczamy, że na podstawie tych wyjaśnień i po przeczytaniu powołanego okólnika

potrafi Pan ocenić należycie swoją sytuację. Z naszej strony nie możemy wypowiedzieć opinii w związku z konkretnymi opisanymi przez Pana stanami faktycznymi, gdyż są one skomplikowane a niedostatecznie szczegółowo opisane.

2. Jeżeli odbiorca przesyłki nie wymaga rachunku, ekspedytor nie jest obowiązany rachunku wystawiać. Jednakże przy prowadzeniu prawidłowej księgowości **normalnym i zalecenia godnym dowodem,** uzasadniającym obciążenie klienta jest **odpis wydanego rachunku.**

692. *„G”.*

1. **Prawo użytkowania fabryki i jej urządzeń, wniesione do spółki jako wkład niepieniężny i oszacowane w umowie spółki na 10.000 zł, powinno być zapisane w inwentarzu wśród aktywów.** Sumą tą należy obciążyć specjalny Rk w Księdze Głównej na dobro Rku kapitału. **Ponieważ czas trwania spółki, wobec możności automatycznego przedłużenia jej na tych samych warunkach uważać należy za nieoznaczony, wspomniane prawo nie podlega amortyzacji,** a to zgodnie z wyrokiem NTA z 4.5.38 r. l. rej. 358/34 (OPA, 1938, poz. 2306).

2. Prowadzenie księgi kasowej w zamierzony sposób jest dopuszczalne.

3. Jeśli **„księga bilansów”** ma mieć charakter składowej, organicznej części księgowości winna ona być specjalnym **dziennikiem bilansów i rachunku strat i zysków.** Jeśli zaś księga bilansów ma mieć charakter wykazu, urządzenie jej nie podlega żadnym prawidłom.

4. **Przy sprzedaży na targu z fury** należy sporządzać **wykazy utargu dziennego,** wyszczególniające wszystkie kwoty drobnych transakcyj (por. NTA, 4.1.1938, l. rej. 9962/34, OBP, 1938, str. 252).

Drobne wydatki, uskuteczniane w ciągu tygodnia w związku ze sprzedażą na targu z fury, powinny być objęte asygnatą kasową, wyszczególniającą te wydatki na podstawie zestawienia sprzedawcy.

693. *A.*

Wartość zakupionych towarów powinna być obliczona **w inwentarzu według cen nabycia,** nie zaś — sprzedaży. — O ile chodzi o **wyroby własnej produkcji,** przy ich oszacowaniu **nie można brać pod uwagę podatku obrotowego,** ponieważ podatek ten **obciąża sprzedaż.**

694. *Księgowy Cz.*

1. **iec stanowi część budynku,** wobec czego nie może być wyodrębniony w inwentarzu, chyba że w grę wchodzi piec specjalny nie stanowiący składowej części budynku. Mąkę oraz artykuły pomocnicze (cukier, sól, drożdże itd.) można zapisywać na osobnych rachunkach o odpowiedniej nazwie (np. rk mąki, rk materiałów pomocniczych).

2. Jeżeli pieczywo sprzedaje się w lokalu, znajdującym się w innej posesji, niż piekarnia, należy wykupić na sklep odrębne świadectwo przemysłowe (art. 14 ustawy o pod.przem.). Wspomniana sprzedaż podlega podatkowi od obrotu w wysokości 1,5% (kategoria VII św. przem.). Por. art. 7 ust. 3 ustawy o pod. przem.

3. **Jeżeli księgi przedsiębiorstwa obejmują nieruchomość, przychody i wydatki, odnoszące się do tej nieruchomości,** mogą być księgowane na jednym rku. Nazwa „Rk kosztów utrzymania nieruchomości” nie jest właściwa, ponieważ nie rozciąga się na dochody. Odpowiedniejszą byłaby nazwa: Rk „użytkowania nieruchomości” — Zaległe komorne należy uwidocznić w inwentarzu wśród innych wierzytelności. W księdze głównej zaległości te można zaksięgować na Rku „Dłużnicy” albo „Lokatorzy” lub tp. — Wartość nieruchomości w inwentarzu należy oznaczyć według ceny nabycia.

4. **Przedsiębiorstwo handlowe nie może zajmować się dyskontowaniem weksli,** chyba że chodzi o czynności sporadyczne.

5. Jeżeli **piekarnia obciąża Rk Produkcji ceną mąki, zakupionej wraz z workami,** należy za sprzedaż worków

uznać tenże rk.

6. **Tratę,** ciągnioną na dłużnika przedsiębiorstwa, należy z chwilą puszczenia jej w obieg, zaksięgować **na rku weksli obcych (rymes).** Księgujemy: 1) Wn Rk weksli, Ma Rk dłużnika za wystawioną tratę... 2) Wn Rk odbiorcy wekslu, Ma Rk weksli za tratę.. Ten drugi zapis nie wchodzi w grę, jeżeli wystawca, wskazuje siebie jako remitenta i sam inkasuje sumę wekslową. W tym przypadku po wpływie należności księgujemy: Wn Rk Kasy, Ma Rk weksli.

7. Zwroty, bonifikaty i skonta może nabywca towaru księgować na osobnym rku o odpowiedniej nazwie, przenosząc w końcu roku saldo na rk towarów.

8. **Obrót znaczkami na budowę szkół,** które księgarnia kupuje i sprzedaje po cenie nominalnej, **nie podlega opodatkowaniu.** Nie wchodzą tu bowiem w grę czynności handlowe, lecz pośrednictwo przy zbieraniu ofiar na cele publiczne. — Obrót ten należy księgować na osobnym rku.

9. Przy zakupie przez księgarnię książek używanych od uczniów itp. wystarczy wystawienie asygnaty kasowej przez właściciela lub kierownika przedsiębiorstwa.

10. Zakup żyta, pszenicy i innych zbóż przez młyn można księgować na jednym rku pod nazwą np Rk „zakupu zboża do przemiału". — Wynagrodzenie za przemiał należy księgować na Rku wynagrodzenia, bez względu na to, czy chodzi o wynagrodzenie w naturze czy w gotówce. — Nazwa „Rk opłat od mąki i kaszy" jest odpowiednia. — Koszt worków do mąki można księgować na Rku „Kosztów Handlowych".

Prosimy o ograniczanie się w następnych listach do mniejszej ilości pytań.

695. *Abonent nr 25.*

Uważamy, że ze względu na rozmiary wytwórni ilość rachunków, które zamierza Pan otworzyć w Ks. Gł., jest dostateczna. — Materiały pomocnicze i surowce należy księgować na osobnych rachunkach. — Prowadzenie księgi magazynowej dla ewidencji zużywanych w ciągu roku materiałów pomocniczych nie jest w Pańskich warunkach konieczne. W końcu roku przeniesie Pan na Rk „Wyrobów Gotowych" (ew. poprzez Rk „Produkcji") wartość zakupionych w ciągu roku materiałów pomocniczych, pomniejszoną o remanent.

696. *F. W.*

W naszym czasopiśmie ogłosiliśmy i omówiliśmy szereg wyroków NTA w w przedmiocie salda kredytowego kasy, wyczerpujących stanowisko judykatury. (Ob. OBP, rb., str. 637, glosę i powołane tamże wyroki oraz glosy). Życzeniu Pana uczynimy zadość w jednym z najbliższych numerów.

697. *M. L. Łódź.*

1. Zamierzony sposób sporządzenia bilansów otwarcia obu nowych przedsiębiorstw, powstałych w miejsce firmy, która uległa likwidacji, jest prawidłowy.

2. Należy sporządzić umowę, stwierdzającą sposób podziału aktywów i pasywów dotychczasowej firmy pomiędzy właściciele nowopowstałych przedsiębiorstw.

3. W zasadzie w bilansach likwidacyjnych wszystkie przedmioty ocenia się wg. ich wartości zbywczej. Ponieważ jednak majątek przedsiębiorstwa zostaje podzielony między dotychczasowym właścicielem i jego żoną, nie byłoby uzasadnione obniżenie w inwentarzu i bilansie wartości przedmiotów ze względu na likwidację.

4. Wobec likwidacji dotychczasowego przedsiębiorstwa i powstania w jego miejscu dwóch innych zasada ciągłości bilansowej nie odgrywa roli przy układaniu bilansów otwarcia.

698. *Zet.*

Stan faktyczny. A i B, współwłaściciele f. „AB", mając kredyt w bankach, wykorzystują go w ten sposób, że dyskontują w swoim imieniu portfel wekslowy spółki AB, licząc jej tylko faktycznie zapłacone odsetki i koszty. „A"

jest właścicielem innego przedsiębiorstwa i dyskontowane weksle żyruje pod stemplem tejże firmy. Na wynikające z powyższego stanu faktycznego pytania odpowiadamy, jak następuje.

1. W opisanych warunkach ma miejsce ukryte pełnomocnictwo. Indos f. „AB" na wekslach przy wręczaniu ich A i B ma charakter indosu powierniczego (zastępczego). Jest to uznana instytucja prawna, nie nastręczająca wątpliwości, o ile chodzi o jej dopuszczalność i skuteczność.

2. Działając w charakterze pełnomocników (aczkolwiek ukrytych) firmy „AB", spólnicy nie ściągają na siebie z tytułu dokonywanych transakcyj żadnych zobowiązań podatkowych.

3. Ponieważ A żyruje weksle pod stemplem swej firmy, powinien on opisane transakcje przeprowadzić przez swoje księgi (uznawać f. „AB" za otrzymane weksle, obciążać ją za wypłaconą gotówkę i koszty).

699. *Perl.*

Jeżeli nabywca odstępuje od umowy, zwracając towar, należy zwrot zaksięgować na Rku sprzedaży, choćby ten towar miał być zakupiony na tych samych warunkach przez innego odbiorcę. Takie księgowanie lepiej odzwierciadla istotny przebieg wydarzeń, niż użycie Rku „Towary do dyspozycji", obciążanego za zwrot i uznawanego za dostarczenie towaru drugiemu nabywcy.

Pamiętać należy, że odpisy wysyłanych faktur stanowią najwłaściwsze udokumentowanie odnośnych zapisów.

700. *Pracownik firmy meblowej.*

Naszym zdaniem, **nie stanowi „przerobienia" (mebli), o którym umowa w art. 7 ust. (2) ustawy o pod. przem.** (stawka pod. przem. 1,9%) **wykonanie przez zakład sprzedaży mebli pokryć na krzesła i tapczany.** Przez analogię uważać należy za miarodajny, wyrok NTA z dnia 18.12.1937, l. rej. 5324/35. (OBP, 1938, str. 350), w którym NTA uznał, że należy uważać za czynność przygotowawczą zakładu handlowego **doprowadzanie sprzedawanych mebli do należytego stanu przez usuwanie wadliwości, naprawianie uszkodzeń, odświeżanie itp. czynności łączące się ściśle z istotą prowadzonego** przez płatnika zakładu sprzedaży mebli. Okólnika w sprawie czynności przygotowawczych zakładów sprzedaży mebli nie ma. — Należy żądać ewent. zasięgnięcia przez władzę podatkową **opinii właściwej izby przemysłowo-handlowej,** czy istniejące zwyczaje usprawiedliwiają uznanie wspomnianych na wstępie czynności za mające charakter przygotowawczych.

701. *„Ege" z R.*

1. **Niewpisanie do prowadzonej księgi towarowej przychodu towaru** jest, oczywiście, w zasadzie poważnym uchybieniem. Jaki wpływ to sporadyczne uchybienie powinno mieć na oceną prawidłowości ksiąg, jest zależne od towarzyszących okoliczności (por. glosę w ObP, 1938, str. 638). Wspomniane uchybienie nie powinno prowadzić do dyskwalifikacji księgowości, skoro transakcja znalazła należyty wyraz w księgach zasadniczych (Dzienniku i Księdze Głównej). Ujawnia to charakter uchybienia jako przeoczenia.

2. **Osoby, dla których praca najemna nie stanowi głównego źródła utrzymania,** zatrudnione celem wykonania **prac dorywczych** albo też **zatrudnione okazyjnie lub przejściowo,** jeżeli zatrudnienie to u tego samego pracodawcy nie trwa dłużej niż tydzień, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia tylko na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej (art. 6 ust. 3 p. 5 ustawy „scaleniowej"). Nie podlegają natomiast temu ubezpieczeniu **osoby, zatrudnione w gospodarstwie domowym,** których zatrudnienie w poszczególnych gospodarstwach domowych jest z natury rzeczy krótkotrwałe, jeżeli u tego samego pracodawcy nie trwa ono

dłużej niż 2 tygodnie (art. 5 ust. 1 p. 6).

702. *5699.*

1. **Cofnięcie odwołania** wymaga zgody władzy odwoławczej. Jeżeli Pan wyraził stanowczo (a nie tylko „gotowość" — jak Pan pisze) wolę cofnięcia odwołania, urząd skarbowy był obowiązany przedstawić sprawę do powzięcia decyzji władzy odwoławczej. W odwołaniu od uzupełniającego wymiaru może Pan powołać się na powyższe uchybienie. Jest jednak oczywiste, że w obliczu powiększonego wymiaru, komisja odwoławcza nie zgodzi się na cofnięcie odwołania, co by unicestwiło uzupełniający wymiar. Nie wiemy, czy uzyska Pan odroczenie zapłaty uzupełniającego wymiaru do czasu rozstrzygnięcia odwołania.

Władza wymiarowa może opierać się na wszelkich dowodach, w szczególności również na znajdujących się u osób trzecich asygnatach kasowych, wymieniających nazwisko płatnika. Władza obowiązana jest tylko rozprawić się z ewent. uzasadnionymi zarzutami przeciwko mocy dowodowej tych dokumentów.

2. Udzielone przez sprzedawcę bonifikaty, powinny obciążać w jego księgach Rk sprzedaży, co zmniejszy obrót podatkowy, a w dalszej konsekwencji również dochód.

703. *„T".*

Komitenta z komisantem nie łączy stosunek kupna-sprzedaży. O charakterze handlu, uprawianego przez komitenta (hurt, detal, handel drobny), nie decyduje zatem, w jakiej ilości komisant odbiera towar od komitenta, lecz — okoliczność, w jakich ilościach sprzedaje go komisant (na rachunek komitenta).

Skorowidz rzeczowy

Komis — charakter stosunku — **P** *) — 807 **).

Księgowość — badanie rachunków rocznych — 793; — czy podatek obrotowy jest składnikiem kosztu wytworzenia — **P** 804; — dyskontowania weksli z tytułu indosu powierniczego — **P** 805; — księgowanie traty — **P** 804; — księgowanie użytkowania nieruchomości — **P** 804; — księgowanie zwrotu towaru — **P** 806; — niewpisanie przychodu towarowego do księgi składowej — **P** 806; — odpis wydanego rachunku jako dokument księgowy — **P** 804; — opóźnienie w księgowaniu — **O** *) 799; — parafowanie ksiąg — **O** 799; — udokumentowanie sprzedaży na targu z fury — **P** 804; — urządzenie „księgi bilansów" — **P** 804; — zawarcie giełdowej umowy dostawy nie jest zaszłością — **O** 799.

Podatek dochodowy — amortyzacja prawa używania fabryki jako aportu jednego ze spólników — **P** 804; — niepotrącalność odsetek od zbędnego gospodarczo długu — **O** 801; — potrącalność strat na przedmiotach majątkowych z dochodu osób prawnych — 796.

Opłata stemplowa — od rachunków dotyczących przechowania — 798.

Podatek przemysłowy — pokrycie krzeseł i tapczanów jako czynność przygotowawcza — **P** 806; — wyłączenie z obrotu wydatków i kosztów wyłożonych za klienta w przedsiębiorstwach ekspedycyjnych — **P** 803.

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, **Józef Filip Hoppenfeld** Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15, telefon 603-46